

Novice.

marita v Olimpe preseliti. Vi pa Olimčani bodite moji, ne pa podlaga ptujčevi peti.

Sv. Barbara v Malozah. Ljubi Štajerci! Prosim te za toliko prostora v tvojem listu, da ti naznamim nekoliko od te fare. Toča je poklekala večina vse; mislim, da ti je že znano. Pa to še ni vse. Kakor se tožijo tam ljudje da več dni pretečeni teden ni zvonilo juternice, v poldne in Zdravemarije; ker se ključ od cerkve vzame, pa ljudje pridejo v jutru k cerkvi, ne morejo priti, da morajo žalostni oditi pred mašo. Gotovo se to godi zaradi tega, ker je poslanec Ploj "rim" hrbet pokazal. — Pravili so mi tudi farani, da so imeli izvrstnega organista in da ga je nekaj hudobnih mož bodilo tožit gosp. dekanu v Zaverče tako dolgo, da so ga odstranili po nedolžnim. Zdaj pa orglja neki učitelj Šerona tako, da raji ljudje zunaj cerkve ostanejo, kakor da bi poslušali tako orgljanje. To ravna vse župnik g. Ivan Vogrinc.

Dobje pri Planini: Dopis v „Štajercu“ št. 36 je našega župnika Vurkelca silno razburil; grozil se je da bomo imeli na škuplirsko nedeljo zato ramo zjutraj opravilo in tudi samo tiho mašo. Ali s tem nas pač župnik čisto nič ne rjezi, ker bomo imeli na ta način še več časa se v krčmah kratkočasiti, ali pa napraviti bližnje izlete. Mi nimamo časa od delavskih za kratkotrasenje in izlete tako kakor župnik. Ta mož se pač ne briga za svoj posel. Kakor hitro mu pride muha v glavo pa gre v Št. Vid, v Št. Jurij, v Kozje in bogve kam vse. Pred kratkim časom je tukaj zopet ena ženska umrla, katero ni hotel iti prelevet z svetimi zakramenti. Ako bi pa bila kakšna volitev še tako daleč, oho! takrat je urno na nogah in gre, kakor da bi to bil njegov poklic. V mariborski cunji (Slov. Gospodarju) se opravičuje in pravi, da plača 1.000 K kdor mu dokaže da je njega nadavajoči dopis v Štajercu št. 26 t. l. resničen. O ti vbogi Vurkelc, ti misliš da smo mi neumni, pa si le sam ker misliš, da bomo tvojim plašarjem verjeli. Saj si tudi lansko leto (1906) obljubil 1.000 K za dokaze, in si še naprosil 3 druge neumneže, kateri so tudi obljubili 1000 K za isti namen. Pa dokaze smo mi z 25 pričami dognali, manjkalo je še samo, da bi bili okrož. sodišču v Mariboru prevržani, ti si pa par dni pred glavno obravnavo tožbo odmaknil in plačal stroške, pa obljubljene 1.000 K nikdar ne. Ti in tvoji podrepaniki plačate prvič tistih, že lansko leto obljubljenih 2.000 K potem pa prav radi nastopimo pot dokazov. Obljubiti, pa nič dati, to je slabo! Vidiš dragi „Štajerc“! Takega župnika imamo v Dobji. Od nas pa le tirja, da bi ga imenovali namestnika božjega, pa ne stori niti koraka podobnega pravega učenika Kristusa. Kaj neki poreče prevržen gospod knezoškof na to! Menda se ja strinja prevržen knezoškof z naveti visoko učenih in pobožnih cerkvenih učnikov, kateri pravijo, da kdor se dotakne politike ta se dotakne smole. Nikdar ne v svojo čast! No Vurkelc, ali je to krščanska vzgoja, ker nočeš prevideti na smrt bolane z svetimi zakramenti? Je to krščanska vzgoja, ker si z revolverjem strjel na Kolenca? Je to krščanska vzgoja, ker si iščeš svojo čast le v tožbah in pri sodnijah in še druge k takim dejanju napeljuješ? Je to krščanska vzgoja ker si toliko vbogih faranov naplašal da so ti nosili denar, in jim obetal da kupiš kaplana katerega čisto nič ne potrebuješ? Naznamim ti take kateri so še dandanes tisti denar dolžni katerega so morali tebi nositi, pa so tako vbogi da si še soli ne morejo kupiti. Vbogi neumneži so ti morali denar nositi ker si jih plašal da bojo pogubljeni če ti ne prinesejo denarja, in si se jim grozil z raznimi drugimi nesrečami. „Moja je hiša molitve, in vi ste iz nje napravili jamo razbojnikov“ pravi Kristus. Kdo je napravil jamo razbojnikov? Malopridni, Vurkelca podobni duhovniki, kateri zlorabljajo prižnico, spovednico in sveto vero v politične namene. Ako pobožni in modri cerkveni učniki ne pišejo prav, dokaži Vurkelc, ker se toliko poganja za dokaze, mi ti zato ne obljubimo 1000 K pa k lepi visoki časti boš prišel če to dokažeš. Ja pa k veliko lepši časti prideš če to dokažeš, kakor pa tako ker ponujaš 1.000 K da nič ne daš; prigovor pravi: Kdor se veliko baha, malo ima. Vurkelc poboljšaj se, imamo še dosti gradiva za te. Na svidenje — Nevstrašeni naprednjaki.

Počitnice so zopet prišle. Kako željno so jih pričakovali nežni otroci, kako poletito veselo v gozdovje, da dihajo mlada prsa sveži zrak prostosti in brezskrbnega razkošja. Predstavljajmo si zopet svojo prvo mladost in uvideli bomo, da so šolske počitnice potrebne. Bogata in revna deca obiskuje šolo. Koliko je otrok, ki morajo ura pota napraviti, predno pridejo bosonogi, trudni in izpehani v šolo! Koliko je otrok, ki imajo za kosilce borni košček suhega kruha! Koliko je otrok, ki tavaajo v raztrganih čevljih po snegu. In v desetih mesecih se vtudi i duša ter potrebuje pokoja. Potrebne, več kot potrebne so šolske „vakanke“! Drugo in najvažnejše vprašanje pa je: kako naj preživi otrok šolske počitnice? Priznamo, da je oče-kmet vesel, ako dobi vsled počitnic par otroških sodelavcev. In napačno bi bilo, ako bi se pustilo otroka v počitnicah brez vsacega dela. Kajti delo je zdravo! Veliki učenjaki so pasili v svoji mladini krave in kitali gnoj. Kdor se sramuje ali boji dela, ta ne spada v današnje človeško družbo. To naziranje si mora deci priučiti že v nežni mladosti; — pridobiti si mora deca ponos dela, veselje do dela in zato pripravimo kmetom, naj ne pustijo svoje otroke med počitnicami postopati. Seveda, preobilo dela, pretežkega dela se ne sme naložiti deci. Delo, ki ubija zdravje, napravilo bo de tvojce dece pohabljenno bitje, ki ti bo de celo življenje v nadlogo. Izročiti treba torej deci le toliko dela, kolikor ga zamore izvršiti, brez da bi postala nejevoljna, jezva in — bolana. Isto velja glede duševnega dela. Dobro je, ako vzame otrok i med počitnicami dobro knjigo v roke in si kaj priučti. Ali pozabiti ni na počitek, ki ga potrebuje nežno razvita otroška duša. Nadalje pa treba paziti na dušno kakor telesno zdravje dece. Kolikokrat vidimo nespametne matere, ki napajajo svoje šolarske otroke z vinom, pivom in celo z — žganjem. Take matere ne pomislijo, da zaostane taka deca duševno kakor telesno, da izgubi svoje moči in se ne more razviti tako, kakor bi bilo to potrebno. Slabo je, ako zahaja otrok med pijane dekline in hlapce, ki ne izberajo svojih besed in — izlivajo svoje čustvo, kadar vlivajo vino. Z eno besedo: kar si je priučil otrok v šoli po dobrih učiteljih, to si naj pridrž i in izboljša po naukih svojih starišev med počitnicami. Glavno je pri tem, da kmetaki otrok ne pridobi sovraštva do očetovske grude, da ljubi kmetijstvo s tisto ljubeznijo, ki je potrebna, da ne izgubi kmet veselja do svojega stanu. Vzgojite svoji deci ponos, da je kmetaka kri delavska kri, in — vzgojite jo brez babjeverja napredno ter pametno!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Ploj, pravičnost in drugo. Nekaj čudnega je na tem hofratu Ploju: odkrite besede ne pozna. Vse, kar dela, nosi pečat hinavščine na sebi, vse je skrivnostno, za kulisami, vse je jezuvitično. Najbolje se razume hofrat Ploj na — „protekcijo“. Kakor je zlezal sam po politični lestvici navzgor in je celo že špekuliral, da bi postal minister, — tako dviga tudi svoje prijatelje in znanee in jim prikrbuje lepe služboce. Svoj čas smo omenili slučaj Jurza. Hofrat Ploj je toliko časa okoli vlade lazil, fehtaril in sitnosti uganjal, da je postal Jurza „komercialni svetnik“. Nimamo vzroka, da bi napadali g. Jurzo. Ali pravičn o ni bilo njegovo imenovanje, kajti kakšne so Jurzove zasluge? Zdaj smo izvedli še drug slučaj te čudne „Protektionswirtschaft“. Učiteljica Marija Mursa, soproga cementnega fabrikanta in propalega kandidata Mursa, je dobila službo poštarice v Cvenu pri Ljutomeru. Kako to? Ali je službe potrebna? Mursa je bogat posestnik in cementni fabrikant, ki bi vendar lahko svojo ženo iz lastnega izdržal. Poleg tega je gospa Mursa še učiteljica in zdaj je postala še poštarica. Vse kar je prav, — ali vsi drugi prosilci so bili gotovo bolj potrebni nego ravno gospa Mursa. Čujemo, da je bila tudi poštna direkcija v Gradcu proti tej podelitvi. Ali hofrat Ploj je lazil okoli ministror kakov mačka okoli vrela kaše in stvar je šla. Ali je postal Ploj le zato hofrat in poslanec, da podeljuje on službe in sicer ljudem, ki imajo že itak vsega dovolj? To je prehu do ta neznosni protekcijski način bomo malo pojasnili, — tudi drugje, ne samo v „Štajercu“.

Ploj naj se briga raje za svoje dolžnosti kot poslanec!

Roblek in Ježovnik že dokazujeta, da sta si kaj priučila od tistih 7 farjev, s katerimi sedita v enem klubu. Prva interpelacija, katero sta vložila, se ne tiče ne gospodarstva, ne gmošnega stanja, ne šolstva, temveč — uradnikov. Dr. Kukovec ni prav, da se premešča finančne uradnike tako ali tako in zato je komandiral Robleku ter Ježovniku, da se za to potegujeta! Torej — že spet dvojezični pečati, straniščni napisi in uradniško vprašanje. Ja vraga, ali ni kmetu vse eno, ako ga sprejme nemški ali slovenski ali turški uradnik, kadar prinese svoje krvave štibre na davkarijo? Ježovnik in Roblek, to vendar vidva tudi priznata! Pustita dohtarsko politiko in na delo za gospodarstvo!

„Krščanska demokrata“ sta postala na napredni program voljena poslanca Roblek in Ježovnik. Pristopila sta namreč v „Jugoslovanski klub“, v katerem sedi poleg njih 7 duhovnov in ki ima v svojih pravilih povedano, da je „krščansko-demokratski“ klub. Kaj je to? Krščanska demokracija je isto kakor krščansko socialstvo in to je isto kako klerikalizem. Klerikalizem pa je najhujši sovražnik ljudstva, ker ima edini cilj, uresničiti večno politično nadvlado duhovščine. Roblek in Ježovnik sta se torej prekrstila: kot naprednjaka sta bila voljena, in klerikalca sta postala! Ali nismo to že naprej vedeli in povedali? Žalostno je to, kajti ljudstvo je zdaj popolnoma izročeno politiki pravaške duhovščine. Roblek in Ježovnik — „mir tut das Herz so weh“, dass ich dich in der Gesellschaft seh“.

Revsčina na Štajerskem. Poslanec Malik je vložil 3. t. m. v državni zbornici nujnostni predlog glede velike revščine, katero so povzročile razne povodnji in drugi elementarni dogodki zlasti v okrajih Ptuj, Radgona, Zg. Radgona, Maribor, Lipnica, Wildon, Čmurek itd. Ta prepotrebni predlog omeni v prvi vrsti, da so vinske kulture vsled mrazu poškodovane, (zdaj jih je še toča pobila); nadalje se peča predlog z povodnjo, katero je povzročila letos Mura itd. Končno zahteva predlog: — 1. Visoki vladi se naroči, da uredi takoj potrebne tozadavne poizvedbe in preskrbi takoj primerne podpore. — 2. Prizadetim posestnikom naj se odpiše celi zemljiški davek za leto 1907, oziroma huje prizadetim za 2 let. — 3. Na ogled škode naj se pošlje višjega uradnika. — Predlog je zelo umesten in naj bi se združila z njim akcija zaradi po toči prizadete škode. Poslanci, na dan!

Benko-Cvenkaničovi računi. Benkovič je izjavil, da plača 100 K, kdor mu dokaže, da si je računil za eno tirjatev 3 K 60 v. Dokazali smo mu to, ali deslej nam še ni poslal tistih 100 K. Ker dvojno bolje drži, vam popišemo še en tak slučaj. V roki imamo sledeče pismo iz Benkovičove pisarne:

„Gospod France Jurman in Jesenice. — Vaša sestra Ana Jurman me je pooblastila, da iztirjam od Vas mesečne prispevke za marec, april, maj in junij po 30 K skupaj 120 K. — Opoznam Vas, da pošljete to svoto in za pouk, pooblastilo in dopis 4 K 60 v. do 24. junija 1907, da ne dela Vam daljnih stroškov. — Z odličnim spoštovanjem dr. Ivan Benkovič.“

Iz tega je razvidno, da si je dični poslanec Benkovič kot pravi „kmetaki prijatelj“ zaračunal za celih 6 vrstic pisma 4 krone 60 vin.!!! Omeniti pa je še, da ni Ana Jurman Benkoviča nikdar pooblastila, da naj tirja zanj, da torej tudi ni podpisala nobenega pooblastila. V kljub temu je Benkovič pooblastilo računali!!! No, vi člani „laži-kmetске zveze“, kako vam ugaja vaš slavni poslanec? ...

Narodno hujskanje „Slov. Gospodarja.“ Piše se nam: V št. 33. jemlje ta slavna cunja slovo od g. vinarskega inštruktorja Ašiča, koji zapušča Ormuž. V koliki meri da govori iz srca pametnim vinogradnikom ormuškega okraja, to prepuštimo sodbi cenj. bralcev istega okraja. Nesramno pa je, da porabi blagoslovljeni urednik to priliko za napad na našega mnogozasluznega, vsestranskega priljubljenega in nepristranskega vinarskega inštruktorja g. Stambergerja, kojega imeni niti pisati ne zna (piše ga Stamberger). Farško-prvaška nesramnost kaže se tukaj zopet v svoji nagoti! Pred letom dni povodom odlikovanja g. Stambergerja z častno diplomom slatinske kmetijske podružnice, ga je celjsko glasilo duhovščine „Domovina“ kaj hva-

lila kot „vrlega Slovenca“ in se skrito celo čudila, da so njega kot Slovenca Slatinčani nem-čurji odlikovali. Danes pa pravi bratec „Gospodar“, da g. Stamberger le zavoljo tega ni bil premeščen, ker se čuti „Nemca“... Mi ki ime-novega gospoda poznamo, pa vemo da je vrli sin kronovine Štajerske, izvrstni strokovnjak, pridlen uradnik dež. odbora, nikakor pa kak hujšakač, in se vsled tega vsi veselimo, da so se naše prošnje vlišale in da nam je ohranjen. Bog ga nam ohrani še mnogo lot! Iz zanesljivega vira pa vemo, da on ni prosil dež. odbor najga v Šmarji pusti; prosila je v prvi vrsti in kot prva kmetijska podružnica slatinska, okrajni odbor rogački, različne občine obeh okrajev in posamezniki. Gospodje zaščitniki g. Ašica so se iz zgolj političnih vzrokov potegovali za njega, mi pa takih vzrokov nismo imeli in dež. odbor je uvidel, da je predlog km. podružnice Slatinske naj nam g. Stamberger iz tehničnih gospodarskih vzrokov vsatane, popolnoma umesten, in je toraj naši prošnji ugodil. Gospoda odposlanca k občnem zboru km. družbe v Gradcu, Sever in Drogenig zaslužita v tem obziru za nujni uspešni nastop še posebno hvalo. Tako stoji stvar, ljubi lažnivci „Gospodar“ in ne da se zavijati! Deželni uradniki, ki so nastavljeni za gospodarski poduk kmetov, se ne morejo in tudi ne smejo eni politični stranki z dušo in telom zapisati ker njih naloga ni ščuvanje ljudstva, kajti to že itak privrženci in agenti „Gospodarja“ v preobilnem številu preskrbijo.

Nesrečne Haloze. Kakor smo že v zadnji številki poročali, prizadela je Haloze zopet velika nesreča. Vinogradniki so imeli letos veliko upanja, da si bodo po lanskem škodi vendar malo zboljšali svoj položaj. Rast in razvitost trte je bil precej dober in ljudje so bili zadovoljni. Toča pa je uničila zopet vse nade. Letošnja toča je napravila na vsak način vsaj toliko škode kakor lanska. Sicer se to danes še ne da preceniti, kajti tako velike pokrajine še niso pod točo trpele kakor letos. Lahko se trdi, da so trpele cele Haloze in celo v Slov. Goricah se je čutilo grozno nevihto. Zato se ne more preceniti škoda takoj. Tudi onemogoči pravo cenitev dejstvo, da je spremljeval letošnjo točo hudi vihar; vsled tega je en vinograd uničen, drugi sosedni vinograd pa ni prav nič prizadet, medtem ko sta tretji in četrti morda zopet uničena. Na vsak način izvemo v kratkem visokost prizadete škode. Danes pa že lahko rečemo, da je škoda večja od lani povzročene. Najbolj prizadete so občine Vareja, Lupstova, sv. Elizabeta, Hruškagora, Turški vrh. Ko je nevihta vinograde teh občin uničila, obrnila se je deloma proti Hrvaški, deloma na ormuško stran. Hudo prizadete so tudi občine Žitale, sv. Trojica, Zedlarsko, Zavrč, Podlehnik, Okič itd. Sploh se mora reči, da so cele Haloze prizadete. Najstarejši ljudje se ne morejo spominjati tako obširne nevihte. Ljudstvo je seveda popolnoma obupano. Vbogi kmetje nimajo niti denarja za sol in ne vedo, kako bi se preživeli. Vendar le priporočamo sledeče: Odstranite potrtih takoj vse natrgane nagone in škropite ter žveplajte iz novega! To je edini svet, ki se mora dati, da se ohrani vsaj to, kar je toča pustila. Dolžnost poslancev bi pa seveda bila, da storijo takoj vse potrebne korake za hitro in izdatno pomoč. Tu se neha vsaka stranka in vsaka politika, kajti pomagati je treba. Upamo, da bodo poslanci to vpoštevali. Vbogim Haložanom pa ključemo: Ne obupajte, čeprav vas je usoda hudo pripognila! Mi bomo vplivali na naše zastopnike, da storijo vse, kar je mogoče, za ljudsko korist. Drago bi nam bilo, ako nam naznanijo posamezni posestniki, koliko škode so trpeli in kaj vedo poročati o toči v njih vinogradih!

In zopet toča! Pretekli terek je divjala zopet toča. Kar je prejšnja toča pustila, to je zdaj uničila. Najhujše prizadeta je fara sv. Barbara v Haložah in Zavrč. Ljudje so popolnoma obupani. Lani jim je nevihta vse pobila in letos zopet. Revščina je velikanska.

Ptujski okrajni zastop je storil takoj vse korake, da se pomaga po toči tako hudo prizadetemu ljudstvu. Napravil je primerne prošnje in predloge na deželo in državo. Upamo, da se vbogim ljudem kmalu pomaga!

Praznovorje je huda bolezen. Žalostno za duhovništvo pa je dejstvo, da je največ prazno-

verja ali babjeverja tam, kjer je največ klerikalcev. Z lahkim srcem trdimo, da so ravno klerikalni duhovniki vedno pospeševali prazno vero, češ da so copernice in duhovi, da delajo hudobni ljudje točo, da se živino in ljudi zagovori, da imajo posamezniki „hudi pogled“ in kar je še takih srednjoveških neumnosti... Mi naprednjaki torej nismo krivi, ako je ljudstvo še udano praznovorju. Mi smo ljudstvo izobraževali, prvaški klerikalci pa so poneumili ljudstvo. Zdaj imajo sami odgovornost zato! Ko je bil knezoškof pred 6 leti v Haložah, je padla toča. In ko je letos prišel, je slučajno toča zopet padla. Zdaj govorijo neumni, praznovorni ljudje, da je škof temu kriv. Pametni človek seveda tega ne bode trdil, kajti ta ve, da je toča nar- turni pojav. Ali ko bi klerikalci ljudje izobraževali, bi ti nikdar v take „larefare“ ne verovali.

Župnik Ogrizek v Dramlju besni in divja. Drugače si ne moremo raztolmačiti nesramne njegove „popravke“. Človek bi se jezil nad to impertinentno zlorabo postav, ko bi ne bili pri nas že vseh popovskih lumparij navajeni. Mi se izprosimo enkrat za vselej nadlegovanje s takimi „popravki“, ki dokazujejo le, da ima Ogrizek železno čelo. Vrgli smo njegov popravek v koš. Ena pot vam je pa odprta, vi sovražniki resnice: to je — sodnija. Tam vam dokazemo vse vaše čedne lastnosti!

Št. Bolfenskega župnika Ilesiča so zdaj le zaprli. Pred meseci že smo pisali, kaj se je govorilo o razmerju Ilesiča z nedoraslimi deklamacijami. Imeli smo v rokah pisma otrok, ki so povedala grozovite stvari. Niti popisati se tege ne da! Čakali smo torej, kaj poreče oblast. Vršile so se preiskave, tožbe, razprave in končno je ostal Ilesič v Št. Bolfengu in bil še vedno dobri „dušni pastir“ svojih ovčic. Priče so pri sodniji povedale vse v župnikov prid. Kako to? No, govori se, da jih je fajmošter enostavno podkupil. Zdaj je prišla cela zadeva na dan in sodnija je odprla svoja vrata ter sprejela čednega gospoda Ilesiča... Prišla je preiskava proti fajmoštru i. s. po § 128 k. z. (to je oskrumba) in zaradi napeljevanja h krivi prisi- segi. Videli bomo, kaj prinese preiskava na dan in potem izpregovorimo odločno besedo. Kajti kje je bila posvetna in cerkvena oblast doslej?! Davno že se je vedlo, da smrdi v Bolfengu in vendar niso v to poklicani činitelji ničesar storili. Tisti pobožni možje pa, ki so prišli svoj čas v naše uredništvo in sonas opsovali, ker smo svarili stariše pred Ilesičem, tisti naj se primejo za nos. Sodnija bode dokazala, da imamo prav!

Župnik — krčmar! Res neverjetno! Videli smo že župnike, ki govorijo po shodih, ki uga- njajo politiko raz prižnic; nadalje župnike, ki hočejo biti komandanti občinskih zastopov; tudi župnike-poštarje in župnike ravnatelje črnih konzumov smo že videli, — čeprav si ne moremo predstavljati, kako se dajo združiti ti posli z izvršeno službo božjega namestnika. Zdaj smo pa doživeli še nekaj novega. Pošteni kmet iz Šmartna pri Slovenjgradcu nam piše: „Naš župnik Pečnik znal si je pridobiti lansko leto gostilniško koncesijo in izvršuje v župnijski hiši to obrt. Briga se veliko za oštarijo, manj pa za svojo duhovniško službo. Sicer se pa tudi v krčmi prav čudno obnaša. Vedno ima seveda kakšno „fejst punco“ za kelnerico. Oh, kako se muza ta božji mož okoli svojih služabnic!... Vprašamo vse poštene ljudi in tudi cerkveno oblast: ali se to spodobi, da je župnik obenem gostilničar? Kaj ko bi imel poleg tega ljubavno razmerje z kelnerco ali svojo mlado kuharico? Dekleta, kuharica in kelnerica sta si večkrat v jezi in to iz ljubosumnosti! Čas bi bil, da napravi knez in škof konec temu škandalu.“ Tako piše priprosti kmet! Tudi mi ne moremo razumeti, kako bi se združilo duhovništvo z krč- marsko službo?! Župniki bi si kmalu prisvojili pravico, da posedujejo hiše z „Mädchen für alles“...

Nemarnost z mlekom. Zadnjič je bil v Ptuj uradnik, ki je imel preiskati življenska sredstva. Mož se je pobrigal tudi zato, da preišče mleko, katerega prinesejo kmetice vsako jutro v mesto. Priznati se mora, da se dobi med najpoštenjšimi ljudmi par nepoštenih, ki škodujejo potem celi stvari. Pri raznih mlekaricah se je dobilo res,

toliko nemarnosti, da je groza. Smeti, kraj- gnoj, muhe, mrčesje, slama, sploh vse mogoče stvari je dobil uradnik v mleku. Poleg tega je bila večina posod ali zarjavela ali sploh nema- na in umazana. To pač ne gre! S takim, op- tovano tudi z vodo mešanim mlekom si poku- človek lahko zdravje za celo življenje. Pripo- človek torej kmetom sledeče: Zahtevajte za svo- pridelke toliko, kolikor mislite, da je prav. Ali držite posode čiste in prodajajte polno, ne pokvarjeno mleko. Tako si pridobite vpliv na vaše ime ostane pošteno!

Sejem za žrebeta. Okrajni načelnik gop. Ornig namerava s 1. septembrom naprej val navadni sejem združiti s sejmom za žrebeta. Žrebeta bode prosta vsakih plačil (mesta iz- stanta) ter se bo poskrbelo, da pride dovolj kupcev. Ta misel g. Orniga je pač izbora. Kajti zdaj prihajajo kupci po vaseh in nakup- jejo žrebeta, brez da bi kmetje vedeli prav- cene. Kmetje trpijo pri temu veliko škodo in zato bode sejem za žrebeta prav velikega gos- darskega pomena.

Cesarja Franc Jožefa gimnazij v Ptuj je imel 6. t. m. svoj zaključek. To leto je obklu- ta zavod 209 dijakov i. s. 167 Nemcev, 33 Slo- vencev, 2 Čeha in 1 Anglež. Učnih moči je bilo 11. Šolsko leto je končalo z lepimi uspehi. 15 št- dentov je dobilo spričevalo z odliko. Profesor Kaltenecker je vpriporil risarsko izložbo, ki je kazala v splošnem prav lepe uspehe. Podpomo- drštvo gimnazija je imelo dohodkov K 1345 9/10, izdatkov pa K 923 3/5. Premoženja ima to društ- vo blizo 8000 kron. Kakor je iz teh števil km- vidno, se gimnazij v Ptuj prav lepo razvij- Učni uspehi so taki, da smejo biti stariši v sploš- nem več kot zadovoljni. Zato je tembolj žalostno, da se nekateri hujšakači upajo napadati in ta- vod iz zgolj političnega sovraštva!

Sejmi na Štajerskem. 15. julija: Am- fels (živinski); Dobova pri Brežicah (živ.); Jurij v okraju Wildon (kramarski in živ.), Ple- terje pri Brežicah (živ.); — 16. julija: O- muž (svinjski); Dobje v okraju Kozje (letni in živ.); — 17. julija: Gradec (sejem z žitja- mrvo, slamo, lesom); Ptuj (živinski, konjski, svinjski); Brnk na Muri (živ.); Št. Filip v okra- ju Kozje (letni in živ.); — 18. julija: Gra- dec (živ.); sv. Jurij pri Muravi (letni in živ.), Beg- pri Ptuj (svinjski).

Celjska mestna hranilnica je uvedla s 1. julijem domače hranilne blagajnice (Heimspas- kassen), kakor so se že po celem svetu opa- mačile. Kakor znano, dobi vsak vlagatelj leta izdelano blagajnico domu, v katero zamore ti- gati krajcar za krajcarjem. Kadar nabere le- malo večjo svoto, prinese blagajnico, ki se op- pre in izprazne pred njegovimi očmi ter vni- ži na njegov račun. Take blagajnice so zlasti za otroke neprecenljive vrednosti. Ali tudi o- rašenim jih je toplo priporočati. Kakor poro- dano, ima tudi ptujski šparksa to uredbo. — (glej današnji inzerat).

Na postaji v Brežicah so prav slabe ve- stvene razmere. Opetovano že se je zgodilo, da so bili potniki pri večernih vlakih od nezna- zločincev napadeni in pretepeni. Z ozirom na javno varnost bi bilo potrebno, da odpol- orožniška postaja v Brežicah vsak dan k več- nim vlakom patrolje.

Na vislice je bil obsojen pred graški- porotniki Vencel Dworak, ker je umoril in ogra- starko Alojzijo Lackner.

V Hrastniku sta ponesrečila rudarja B. Šantej in J. Deoto. Rudar Kerže je streljal po- mog, brez da bi to ponesrečenima pore- Vled tega sta bila oba težko ranjena.

Ubil se je na poti proti Žalcu šolar Anton Premik. Padel je iz voza obč. predstojnika A- loge. —

Kdo ve kaj? V Ameriki je zapustil ml- Johan Kastner po smrti premoženja čez 4 ml- jonov kron. Zdaj iščejo dediče, ker se je poj- nik baje iz Štajerskega preselil v Ameriko.

V konkurz je prišla firma Melh. Widen- v Slovenski Bistrici.

Utonila sta blizu Prasperga dva dečka Savinji.

Stekli pes je ugriznil 25. p. m. poštno- uradnika Oto Schantl v Poličanah.

Kobilice so napravile v laškem okraju veliko večjo škodo nego se je to preje mi- la.

gadih niso pustile nobenega listja; gozdovi so bili popolnoma uničeni. Tudi vinogradi so bili trpeli, polja in njive pa nekaj manj. Edino zdravilo proti temu mrčesju je špricanje. Vzame se v namen navadne šprice, kakor se jih rabi v vinogradih in škropi se z žajfzato vodo (2% žajfze) ali pa z vodo, kateri se primeša tobakovo soka.

Ustrelil se je v Negavi posestnik Matija Hlaba. Mož je bil bolan in žalosten, ker mu je pred par dnevi žena umrla. Živel je v dobrih razmerah in zapušča 8 otrok.

Iz Koroškega.

Ljubljanski „Mir“ je v surovosti, lažnivosti in brezvestnosti že davno vse druge klerikalne prekosil. Poštenemu človeku je sicer težko misliti se s tem „listom“, ki laže, da je „glasilo koroških Slovencev“. Najbolje bi tudi bilo, da ne vrže to eno tja na gnoj. Ali ker je vendarle nekaj pomejnih revežev, ki iščejo na tem komando modrost v tem papirju, moramo se ter tja to omeniti. Ako prelistamo vse klerikalne časnike, nikjer ne bomo našli toliko pravih laži, kakor jih nakopiči vsaka številka „Slo.“. V 29. številki napada „Š Mir“ zlasti Josef Krašnič iz Svetnevasi, kateri je seveda svojo nevtrastnost tej gospodi neprijeten. Pod naslovom „Razbojništvo“ opusje „Š Mir“ Krašnič in ga imenuje vse mogoče. Lahko je to delo! „Š Mir“ se zanaša na črne ljubljanske porotnike, za katere je zbežal. Zdi se nam namazani častnik podoben skritemu paglavcu, ki meče kamenje iz varnega zavetišča na mišogredoče ljudi. Kdo bi se njegove zbesnelosti bal? G. Krašnič bode pač z istim apetitom razvijal, kakor da bi ga „Mir“ hvalil. Nasprotno, — danes je sramota za vsacega Korošča, katerega hvali „Š Mir“, in čast za vsacega, katerega napada. Pa še nekaj treba omeniti! „Š Mir“ je že tako podivjan, da ne ve, da človek umrje in ne „krepa“ ali ne „crkne“. Dosledno govori ta duhovniški list o naprednjakih, da bodo „crknili“ ali „krepali“. To je pač višek klerikalne ljubuzni! Niti smrt ni tej bandi sveta. Kot lastnik „Š Mira“ je podpisan katoliški duhovnik — prost Gregor Enspieler v Tinjah. Glavni urednik „Š Mira“ pa je gotovo monsignor Podgorc. Dva visoka duhovnika se ne smejo sramujeta, izdajati list, ki je za javno sramoto, to kar je strup za zdravje. Dva koroška duhovnika se strinjata z lopovsko pisavo „Š Mira“. Dva katoliška duhovna pišeta v vsaki številki, da ljudje „crkajo“, ako ravno bi morala vedeti ta katekizma, da smo vsi po božji podobi stvarjeni... Ensplier in Podgorc, vajina imena briga vse to gnusno psovanje in obrekovanje! V dva sta pred vsem poštenim svetom kriva in odgovorna za vso „Mirovo“ beštialnost! Ta pečat, to kajnovno znamenje, vama nikdo iz čela ne odtrže. Zdaj se pač ne čudimo, da očitajo kranjski duhovniki koroškim svojim opaznim pijanost in posedanje ter krokanje v kletkah. Kajti le brezmejno uživanje alkohola namore človeka tako degenerirati, tako potisniti na stališče živali, da ne razločuje več dobro od zlega. Mi trdimo: Kar je nemoralnega v koroškem, grdega in živinskega v našem koroškem ljudstvu, to imajo politični duhovni — v prvi vrsti Ensplier in Podgorc — na vestil!

Preveč odkritosti kažejo dr. Brejčovi hajdki semtertja. Zadnjič je bilo neko veliko pisanje in rečosrajnih sokolov v Pragi. Seveda smo smeli zaostati prvaški klerikalci na Koroškem. Ker pa jim je menda v volilnem boju dobro zmanjkalo, da bi se sami peljali v Prago, poslali so tja le telegram. Škoda! Kako lepo bi bilo videti, ko bi rečimo monsignore Podgorc skakal čez „Bock“ ali pa ko bi kazal župnik Slaton svojega rojstva grešne kosti v tankem tiku! No, lepo bi bilo, pa ni šlo. Za Slatona je to posebno škoda, ker bi se plzensko pro njegovi slovenski duši gotovo bolj prileglo pro Seifritzovo. Torej — poslali so telegram, ki se je tako-le glasil: „Od najsevernejše strani koroškega Slovanstva pošilja v veliki ideji slovenske vzajemnosti zbranim bratim svoje iskrene pozdrave politično društvo koroških Slovencev. Nazdar! Dr. Janko Brejc, predsednik.“ — Dobro, — nazdar! Ali čudno: med volitvami so očitali tiprvači vsakemu napred-

njaku, da je „Prus“. Zdjaj pa se imenujejo sami pristasi „velike“ ideje „slovenske vzajemnosti.“ Hm, hm! Pa nslavisti ste torej! Avstrija razbiti je vaš cilj, kajti v bratski složnosti s hrvatskimi cigani in srbskimi kraljemorilci hočete živeti. No, mi vam tega ne zavidamo. Vrata so odprta, — zapustite koroško deželico s „cok in pokom“ in odpotujte na Balkan, kjer vas gotovo že željno pričakujejo. Mi vas radovoljni pustimo! Nazdar!

Grafenauer — blamirani Evropejec. Vrli naš orglar Grafenauer pravzaprav ni tako hudoben kakor je razpvit. Mož je ravno le orodje v roki političnokrošnih farjev in zato pač ne smemo od njega zahtevati, da bi imel posebno veliko pameti. Ali semtertja uide Grafenauerju jeziček, tako da ne ve kaj dela. Le z velikim trudom ga spravijo potem njegovi prijatelji zopet v red. Pri 4. seji državne zbornice ga je naš ljubi orglar že polomil. Že pred otvoritvijo seje in brez da bi mu predsednik to dovolil je prišel vpiti kakor zoboderec in hotel držati politični govor. Vpil je, da je novinec in ljudje so se mu prav iz srca smejali. Končno so ga potegnili njegovi prijatelji za frak zopet na svoj sedež. Blamirani orglar se baje precej jezi. Pa nič ne pomaga; se bodeš že poboljšal, dragi Grafenauer! Počasi, počasi gre vsaka stvar! Kadar kaj ne veš, pa vprašaj tistega, ki prižiga lampe v zbornici.

Zmešalo se jim je! Komu neki? No, gospodom, ki sedijo valed nerazsodnosti volilcev v občinskem zastopu občine Sele. Ti možakarji so: župan Jan. Uznik, Jan. Oražel, Florijan Olip, Andrej Dovjak, Jan. Ogris, Simon Pristovnik, Urban Mak, Jan. Piskernik, M. Ogris, Jernej Oražel, Janez Roblek, Tomaž Olip, V. Šmigovc. Pametnega ti po „Š Miru“ vzgojeni možakarji nimajo opraviti. Zato delajo neumnosti, kakor jih le pri Ribničanih na Kranjskem doživimo. Očitati smo tamošnjemu župniku par stvari, zaradi katerih bi nas lahko tožil, ko bi ne bile resnične. Ali ker je vse do pičice resnično, kar smo pisali o fajmostru Ivanu Nagel, zato je držal ta jezik za zobmi in molčal. Najel je pa svoje nepremišljene podrepanke, da napravijo — nekaj. Slavni občinski zastopniki so res na ta lim sedli in dne 29. „rožnika“ leta 1907 po Kristovem rojstvu so napravili sklep, v katerem nas psujejo in kažejo jezike, kakor otroci, ki jim gleda še srajčica izza hlač. Ta svoj „sklep“ so objavili v „Š Miru“. O ti modrijani! Ali mislite, da se bomo jezili zaradi naše neumnosti? Ne, tega veselja vam ne napravimo. Le psujte naš list za „giftno krotko“; nas to le veseli, ker vemo, da smo biči za slabe farje in nahujskane bedake. Zakaj pa se skrivate za ljubljanske porotnike? Zakaj pa ne imenujete našega dopisnika po imenu, da bi vas za dolga vaša ušesa privlekel pred sodnijo? Sploh pa vas vprašamo: Kaj pa vas briga, kaj imamo mi z župnikom? Brigajte se za se, kajti vi niste bili voljeni, da branite slabe duhovnike! Ne vtikajte svoje nosove v stvari, ki vas nič ne brigajo! Sicer pa bomo odslej tem modrijanom tudi na prste gledali. Koliko vrčkov vina pa je župnik „Spenderl“, ker ste ga tako lepo branili? Pojdite spat, možje, drugače se vam celi svet smeji!

„Narodno šolo“ v sv. Jakobu so torej sezidali. Zdjaj so pa Koroški rešeni in edino župniku Ražunu se imajo zahvaliti, da jih še ni konec. Sol in to dobrih šol je sicer na Koroškem dosti. Ali prvaški odrešeni ki radi šole, v katerih se vcepi slovenski deci že v najnežnejši mladosti divje sovrašstvo proti nemškemu sosedu. Šole bi ti ljudje radi, iz katerih bi prihajali fanatiki kakor Brejc, Grafenauer, Podgorc e tutti quanti. In zato zdaj to veliko veselje nad „narodno šolo“ v St. Jakobu. Mi gošpode gotovo ne zavidamo. Z veseljem jim pustimo veselje, da se pustijo navduševati od kranjskih hujskačev. Le ljudstvo se nam smili, kajti temu ljudstvu se laže, da se gre bogve za kaj, ko se gre vendar edino za prvaško-farško-dohtorski žakelj.

„Der schwarze Huber“, znani klerikalec, kateremu je bilo že marsikaj očitano še vedno nima dosti. Kakor znano je tožil svoj čas urednika lista „Kärntner Wochenblatt“, ker mu je ta razne nečastne stvari očital. Urednik E. Maier-Höfner pa je bil oproščen, ker je zamogel svojo trditev dokazati. Črni Huber pa se je pritožil tudi na najvišje sodišče. Ali tožba je

bila zavržena in klerikalni oderuh mora plačati vse troške.

Mestna šparkasa v Celovcu je imela junija meseca sledeči promet: 272 strank je vložilo 65.276 kron; 195 strank pa je dvignilo 58.654 kron. Obresti za vložbe znašajo 4%.

Vlom. 3. t. so tatovi vlomili v barako „Pertagnolli“ pri Malnicah. Blagajo, ki je tehtala dva centa in obsegala čez 4000 K, so našli ljudje drugi dan razbiti v bližnem gozdu.

Mrliča so našli v celovski okolici. Bila je to 17 letna Marija Puntchart, ki se je zastrupila.

Po svetu.

Kmete klofufal je dekan iz Trnovega na Notranjskem. Zato je bil obsojen na 3 dni zapora ali 80 K globe. Mož je že preje enkrat sedel radi častikraje. Še to se manjka, da bi popi kmete pretepevali.

Loterijski vrag. Leta 1906 se je stavilo v Avstriji na loteriji nekaj čez 91 in pol milijonov krat. Skupno se je zastavilo čez 33 in pol milijonov kron. Stav se je pa dobilo za nekaj čez 1 milijon kron. Loterijski neumneži so znesli torej v loterijo 33 krat več nego so dobili. To je res — davek na neumnost.

Iz črnega tabora. Pred okrožno sodnijo v Kremnu je bil obsojen župnik Johan Kern zaradi volilne sleparije na 300 K globe; poleg tega se mu je odvzelo volilno pravico za 6 let. Koliko takih sleparjev imamo na Štajerskem in Koroškem!

Celo mesto uničeno. 17. junija je bila velikanska nevihta v mestu Trikkala na Sesalskem (Grško). Oblaki so se odtrgali in v par urah je bilo mesto uničeno. Mrtvih je nad 300.

Lep župan. Župan Schmitz amerikanskega mesta San Francisco je bil obsojen na 5 let ječe zaradi sleparije.

Gospodarske.

Reja telet z mlekom. Nek nemški živinorejec piše: Navadno se prodaja teleta že v starosti 2—3 tednov mesarju, da se potem mleko prodaja. Če pa lahko prodamo živa teleta po 48 v funt' in prodajamo mleko nič dražje, nego po 12 vin. liter, priporoča se, da pustimo teleta več časa sesati. Mi smo imeli n. pr. tele, ki je tehtalo ob rojstvu 10 funtov. Po 20 dneh tehtalo je to 130 funtov. Na dan je zadobilo toraj na teži 3 funte. Po zopet 20 dneh tehtalo je 230 funtov. Na dan je pridobilo v tem času toraj po 5 funtov teže. Krava je dajala okoli 15 litrov mleka na dan. Če računimo živo težo po 48 vin. in vsak dan 15 l mleka od krave, uporabilo se je mleko v prvih 20 dneh po 9.6 vin. liter in v naslednjih 20 dneh po 16 vin. Na vsak način pa je meso po 40 dneh več vredno nego po 48 vin. funt. Kjer se ne more toraj mleko drago uporabiti, tam se izplača že rediti z njim teleta za mesarje. Še bolj se izplača pa to za telet, ki jih mislimo vzgojiti. Na Gornjem Bavarskem dobivajo bikči, ki so 6 mesecev stari vsak dan okoli 15 l mleka in če so posebno dragocene živali, celo 10 mesecev. Telice dobivajo polno mleko 3 mesece. Take z mlekom vzgojene živali razvijajo se mnogo bolj krepko in vedno premagajo one, katerim se je zgodaj odvzelo mleko, kajti v prvih mesecih življenja daje se živali podlagi za nadaljni razvoj.

Ali naj se krava rabi za vožnjo ali ne? — Na to vprašanje nam odgovarja skušnja odločno: da! Kot vožnjo živino pri nas razbijajo krave le maloposessniki; pri vožnji krave seveda ne zmorejo toliko moči, kot težki voli ali bistri konji. Lahka vožnja ima pa za krave to prednost, da se primerno gibljejo, kar jim je za zdravje hasnjivo. V času, kadar moramo s kravo voziti, treba da ji dajemo nekaj več hrane, nego navadno; ob enem moramo paziti, da je ne prisilimo v vožnjo s preoblaganjem bremen ali s prenaglo vožnjo. Tudi ji moramo dati na dan vsaj po šest ur počitka. Paziti nam je pač treba posebno, da krave, kadar je breja, na noben način ne poškodujemo, par mesecev pred otelevitvijo pa je celo ne zapregamo.

Mjilna voda (mjilnica), za kaj naj se porabi? — Navadno se mjilna voda od pranja koj na gnojišče razliva, ker je mnogi ljudje ne vedo drugače porabiti. Tem bodi povedano, da